

2. POŠKOZENÍ CHLADEM

CELKOVÉ PODCHLAZENÍ

- 1. stadium – lehké podchlazení: svalový třes a slabost, zrychlení tepu a dýchání, vědomí je zachováno.
- 2. stadium – těžké podchlazení: bezvědomí, zpomalení tepu a dechu. Ke ztrátě vědomí dochází při poklesu teploty na 30 °C.
- 3. stadium – zdánlivá smrt: nelze zjistit dýchání a srdeční činnost, zpomalení reakce zornic na světlo. Nedojde-li k poklesu tělesné teploty pod 20–15°C => naděje na oživení i při déle trvající zástavě oběhu a dýchání (*nízká TT spotřebu O₂ => podchlazenou, jinak nezraněnou osobu nelze prohlásit za mrtvou, dokud není její tělo zahřáto.*)

PP PŘI PODCHLAZENÍ

- U postižených při vědomí provádíme pasivní a aktivní pohyby končetin, podáváme teplé nápoje s vit. C, nepodáváme léky ani alkohol.

POZOR!!!

Metoda aktivního zevního zahřívání v horké koupeli 40–42°C se v současné době nedoporučuje pro riziko selhání oběhu, přechodného snížení teploty tělního jádra, které by mohlo být kritické, generalizace místní acidózy, poruch srdečního rytmu, hypoxie mozku.

Pozn. Dle některých autorů je možné tuto metodu použít v případech prudkého podchlazení, zejména u mladých a zdravých osob.

✓ U postižených v bezvědomí, kdy TT neklesla pod 35 °C

- zajistíme průchodnost DC
- přiložíme teplý obklad na hrudník a přední polovinu krku
- neohříváme končetiny, netřeme ani nemasírujeme
- neměníme polohu postiženého
- zabalíme do teplých přikrývek
- po nabytí vědomí podáváme teplé tekutiny s vit. C.
- oteplování musí být **postupné**, nikoli **prudké**.

✓ U postižených v bezvědomí, kdy TT klesla pod 30 °C

- zástava VF – zahajujeme KPR
- zabalíme postiženého do teplých přikrývek
- po obnovení VF a vědomí podáváme teplé tekutiny
- ošetříme omrzliny
- ZZS - transport při těžkých omrzlinách a podchlazení vleže vrtulníkem.

OMRZLINY

- Omrzlina je akutní místní poškození tkáně způsobené chladem při teplotách pod bodem mrazu za současné nízké vlhkosti vzduchu. Při silném větru k ní může dojít i při vyšších teplotách.
- K omrznutí dochází nejdříve na místech, která jsou zcela vystavená účinkům mrazu a větru, jako jsou např. tváře, nos, ušní boltce, nebo na nedostatečně chráněných místech, jako jsou prsty rukou a nohou. Teplota na zmíněných periferních částech klesá v chladu mnohem rychleji.

VZNIK OMRZLIN USNADŇUJÍ TYTO FAKTORY:

- nemožnost vyměnit si vlhký nebo zmrzlý oděv či obuv
- nedostatečný příjem teplé stravy, hlad, nedostatečná výživa a nedostatek tekutin
- nadmořská výška (výskyt omrzelin je ve velehorách častější)
- stavy, které snižují prokrvení, a místní odolnost tkání, tj. současné podchlazení. Pocení nohou, strach, přiložené zaškrcovadlo, tísnící oděv nebo obuv, některá onemocnění (DM, cévní onemocnění)
- drogy nebo léky, které mění reakci nervového systému a cévní reakce, včetně alkoholu, kouření a psychostimulačních látek

KLASIFIKACE OMRZLIN

1. stupeň: kůže je voskově bílá, chladná a necitlivá. Po zahřátí (10min.) dochází k návratu citlivosti do končetiny a úplnému uzdravení (končetina přechodně červená, bolí, může otékat), trvale může přetrvávat místní přecitlivělost k chladu. Dobrá prognóza.

Takto vypadá na místě nehody každá omrzlina!!!

2. stupeň s puchýři a fialovým zbarvením kůže, které se objevují až za 1-3 dny, je přechodným stadiem mezi vratným poškozením při první stupni a nevratným poškozením. Puchýře obsahující světlou tekutinu jsou dobrým prognostickým znamením, tmavý obsah je prognosticky nepříznivý.

3. stupeň se projevuje až po několika dnech zčernáním a úplným ztvrdnutím postižené části těla.

4. stupeň je konečným stádiem, kdy postižená tkáň odpadáva, toxické látky, které vznikají rozpadem tkáně ohrožují celý organismus

PP PŘI OMRZLINÁCH

- přerušíme chlad a vlhko = prostředí
- svlékáme a zouváme opatrně, hrozí stržení puchýřů
- postiženou oblast bez puchýřů můžeme ponořit do **vlažné** vody

- postiženou oblast s puchýři kryjeme lehkým aseptickým obvazem, nesmí stlačovat
- pokud je celkový stav dobrý – teplé tekutiny s vitamínem C
- postižený nesmí kouřit (zúžení cév a prohloubení omrzlin)
- při rozvoji šoku – protišoková opatření
- ZZS